

Brann i Kirkegata 13 A og B natt til 16. mai – notat fra kommunedirektøren til kommunestyret 21. mai 2023

Om hendelsen

Rundt klokka halv to natt til 16. mai oppsto det brann i Kirkegata 13 A og B. Helsepersonell, brann og redning og innsatsstyrke fra politiet samarbeidet godt på stedet og det ble gjort en stor innsats fra nødetatene for å begrense brannen, sikre området og ivareta de berørte. Ti personer mistet hjemmet sitt, og beboerne i nabobygget Kirkegata 15 ble evakuert på grunn av mye røyk. Brannens omfang og kompleksitet gjorde det nødvendig å hente mannskaper og materiell fra Brannvesenet Midt (Verdal) og Værnesregionen brann- og redningstjeneste (VRBRT). Drift og anlegg og senere en privat aktør, stilte med gravemaskiner da det ble nødvendig å rive deler av bygget for å få slukket brannen.

Innsatslederne valgte å bruke Backlund hotell som evakueringscenter. Både beboere som hadde mistet sine hjem og evakuerte fra Kirkegata 15 ble sendt dit. Dette fungerte godt og hotellets ansatte fortjener ros for måten de håndterte situasjonen på.

Kriseledelsen ble satt digitalt en time etter at brannen var varslet (kl 0230). Det tok litt tid før det ble bekreftet at alle var gjort rede for (kl. 03.30). Etter dette var avklart, var kriseledelsens jobb å ta vare på de berørte. Det ble også sørget for mat til brannmannskapene som jobbet på brannstedet. De som ble rammet av brannen ble fulgt opp gjennom dagen. Det ble holdt et informasjonsmøte for de som mistet boligen sin tidlig ettermiddag 16. mai. Videre ble de fulgt opp fra kommunens side de påfølgende dagene.

Kommunen har fått tilbakemeldinger om at samarbeidet mellom nødetatene fungerte godt og at de fikk nødvendig bistand fra kommunens kriseledelse. Brannmannskapene hadde evaluering mandag 22. mai og kriseledelsen 23. mai.

Kirkegata 13 A og B ligger i den sørlige delen av fredningssonen i Levanger sentrum. Begge byggene er kategorisert med høyeste verneverdi av Riksantikvaren. Det er en hvelvkjeller under deler av bygget som stammer fra slutten av 1600-tallet. Begge bygningene ble satt opp etter bybrannen i 1877. Uthuset i bakgården ned mot sundet var opprinnelig lager og stall, men ble bygd om til bolig i 1999. Bygningene har vært ombygd flere ganger tidligere, og tilbakeført til opprinnelig stil. De to brannskadde bygningene er blant de eldste i sentrum og derfor er dette et stort tap for den fredede Trehusbyen Levanger.

Trøndelag fylkeskommune samarbeider nå med NIKU (Norsk institutt for kulturminneforskning) og byantikvaren for å dokumentere de kulturhistoriske restverdiene i bygningene.

I etterkant av brannen har det kommet opp spørsmål om hvordan kommunen jobber med brannforebygging generelt og for trehusbyen spesielt. Nedenfor gis det en kort redegjørelse om slike forhold:

Brannsikringsplan for Trehusbyen Levanger - Direktevarsling

Levanger kommune har vedtatt en brannsikringsplan for Trehusbyen Levanger. Den angir flere tiltak, hvor etablering av innvendig deteksjon og direktevarsling til 110-sentralen er prioritert.

Riksantikvaren har bidratt med midler til investering i anlegget, men kan ikke bidra med driftsmidler. Det nordligste kvartalet i Sjøgata fikk installert et slikt system i 2021. Kommunen har, i dialog med gårdeierne, tatt på seg ansvaret for montering, drift og vedlikehold av systemet. Systemet ble satt i drift tidlig i 2022. Beboerne blir varslet via en app hvis de har aktivert denne også uten oppkobling til 110-sentralen.

Høsten 2022 ble det avdekket at kostnaden med abonnementet ikke hadde en kostnad på 10.000 kr, som var forespeilet, men 250.000 kr. Kommunen innså fort at man ikke hadde økonomiske rammer til å bygge ut et system for hele trehusbyen med slike forutsetninger. Det var behov for å finne en mer holdbar driftsmodell før systemet kunne tas i bruk i nye kvartal. Vi har brukt litt tid til å utforske hva andre kommuner har gjort, og mener nå det er riktig å velge løsningen Røros kommune har valgt, med direktevarsling til lokalt brannvesen. Alarm vil for vår del gå direkte til vakttelefonen for Levanger brann og redning. Brannvesenet vil også få ansvar for driftsovervåkingen. Dette kan være en vinn-vinn-situasjon da de på den måten også får mer kunnskap om bygningene i Trehusbyen. Endelig konklusjon trekkes i begynnelsen av juni.

Det har kommet spørsmål om hvorfor vi ikke har montert varmesøkende kamera slik de har gjort på Røros og i Grimstad. Grunnen er at Levanger kommune har en annen topografi enn disse byene. Kirketårnene på Røros og i Grimstad ligger på en høyde der man lettere får fanget opp hele byen. På grunn av mange blindsoner har Grimstad vært nødt til å supplere med flammedetektor i områder som det varmesøkende kameraet ikke når. Innvendig deteksjon ble valgt i Levanger da de fleste branner starter innvendig, og utvendig kamera for seint vil oppdage innvendig brann.

Andre tiltak i brannsikringsplanen: Kommunen har investert i skjæreslukker og lift som bidrar i den samlede beredskapen. utfordringer med renovasjonsløsningen i sentrum er løftet fram uten at ny løsning er etablert. Kommunen motiverer også gårdeiere gjennom veiledning og tilskudd til å sette i stand bygningene sine. Dette er i tråd med brannsikringsplanen.

Brannordning og Brann-ROS

Levanger kommune har vedtatt en brann-ROS i 2009. Ansatte i Innherred brann og redning laget en ny brann-ROS og forslag til brannordning i 2019 for Levanger og Verdal. Den ble vedtatt i styret for selskapet, men ikke behandlet i politiske organer i kommunene. Forslag til brannordning ble vedlagt kommunestyresak [PS-95/20 «Interkommunalt samarbeid Innherred – status pr november 2020»](#).

Kommunedirektøren skrev da i saksframlegget: *«Denne ordningen er ikke politisk behandlet fordi kostnadene er så omfattende i forhold til vedtatte økonomiplaner i Levanger og Verdal at kommunedirektørene ikke har sett det som hensiktsmessig å legge den fram til behandling.»* Den foreslåtte løsningen med døgnkasernerte mannskaper hadde en ekstra driftskostnad på over åtte millioner i året for Levangers del.

I formannskapsmøte 8. september 2021, [sak PS 96/21 Brannordning for Levanger kommune](#) ble det gjort følgende vedtak:

1. Vedlagte forslag til brannordning og ROS-analyse for Innherred brann og redning, samt kommunene Levanger og Verdal, tas til orientering.
2. Kommunedirektøren bes utarbeide en ny brannordning (inkl. ROS-analyse) for Levanger kommune på bakgrunn av at samarbeidet med Verdal kommune opphører. I denne

sammenhengen vurderes det også om det kan være hensiktsmessig å samarbeide med Værnesregionen om ny brannordning og ROS-analyse.

I dokumentet «Brannordningen for Levanger og Verdal» uttrykker IHBR at det ikke er ønskelig å prioritere mellom de ulike tiltakene, men brannsjefen har likevel angitt følgende prioritering:

- 1. Forebyggende personell*
- 2. Kasernert heltidspersonell*
- 3. Vakt i ferie og høytider på Ytterøy*
- 4. Økning i beredskap Verdal*
- 5. Kasernert deltid på Ytterøy*

Kaserne med seks mann dagkasernert og fire mann kasernert på natt og to mann i bakvakt for hvert av de fire vaktlagene for Levanger brannstasjon kostet i 2019 i overkant av 8 mill. kroner mer enn dagens ordning med dagkasernert mannskap. Denne summen er nok noe høyere i 2023. I tillegg kommer kapitalkostnaden for det nye kasernearealet på ca. 1 million kroner pr år. Slik sett er det driftskostnaden som er den største utfordringen å finne rom for i kommunens økonomiplan, ikke investeringskostnaden. I ettertid har brannsjefen antydnet at det går an å vurdere mindre omfattende ordninger. Dette er noe som gjenstår å vurdere i etterkant av en ny brann-ROS med påfølgende brannordning.

Kommunedirektøren skrev følgende vurdering i saken til formannskapet i september 2021:

«Kommunedirektøren er opptatt av at brann- og redningstjenesten i den nye gjennomgangen benytter statistikk som viser alvorlighetsgrad og omfang av tidligere hendelser. Videre er det behov for å utdype kunnskapen om forebyggende tiltak gjennomført av tjenesten selv, samt av eiere av objekter som har bidratt og kan bidra ytterligere til å redusere konsekvenser av branntilløp og akutte hendelser. Det er ønskelig at ny brannordning utdypet hvilke tiltak som i medhold av § 4-8, andre ledd, i forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen, kan bidra til å kompensere for økt risiko ved lengre innsattid enn det som er forskriftsfestet. Det bør for eksempel foretas en vurdering av hvilken betydning samarbeid med brann- og redningstjenester i nabokommunene, industrivernet på Norske Skog, samt bidrag fra øvrige redningsstyrker kan bidra til å redusere konsekvensene av branner og akutte hendelser. Videre bør det drøftes hvilken betydning det har at nye høyhus bygges med sprinkleranlegg og der trappeløp og leiligheter er egne brannceller. Ny stigebil vil ha en risikoreduserende effekt, det samme vil utdanning av utrykningsledere på Ytterøy. Disse tiltakene trer i kraft i 2022. Det bør også drøftes hvilken betydning det har for risikoen for områdebrann at vi nå installerer brannvarslingsanlegg i boliger i trehusbyen som er koblet til brannstasjonen. Forhold som er nevnt i dette avsnittet er i for liten grad drøftet i vedlagte dokument.

Vurderinger/drøftinger innenfor disse områdene er særlig viktig fordi kommunens økonomiske situasjon gir et meget begrenset handlingsrom når det gjelder oppfølging av de risikoreduserende tiltak som omtales i brannordning og ROS-analysen. Likevel er kommunedirektøren opptatt av at det legges til rette for at risikoen for alvorlige hendelser reduseres mest mulig. Det må imidlertid skje med utgangspunkt i gjeldende økonomiske forutsetninger, og dermed en mer utdypende analyse som tar innover seg flere momenter som kan påvirke risiko- og sårbarhetsbilde i positiv retning.

Kommunedirektøren legger parallelt med denne saken fram en sak om utredning av samarbeid med Værnesregionen brann og redning. De jobber også med ny ROS-analyse og ny brannordning. Det kan være en fordel for begge tjenestene å samarbeide om dette arbeidet»

Kommunedirektøren, kommunalsjef samfunnsutvikling og brannsjefen har hatt dialog om bestillingen av ny brann-ROS og det er enighet om at utredning om mulig inntreden i Værnesregionen brann- og redningstjeneste (VRBRT) skulle gjennomføres før oppstart av arbeidet med ny brann-ROS. Det vil være en fordel å få avklart om Levanger brann- og redning (LBR) skal overføres til vertskommunen Stjørdal eller bestå som en enhet i kommunen først.

Kommunalsjef og brannsjef har tatt initiativ til møter med sentrale samarbeidspartnere i arbeid med brannforebygging og beredskap. Det har vært møte med enhet Landbruk, miljø og arealforvaltning om plan- og byggesaker. Videre har det vært møter med ledere for barnehager og skoler samt med ledelsen for helse og velferd. Teknisk enhet har deltatt i disse møtene. Det planlegges også møte med gårdeierforeningen når den er etablert. Målet er å få avdekket om aktørene sammen kan bidra til bedre forebyggende arbeid og bedre beredskap.

Værnesregionen brann- og redningstjeneste (VRBRT) – status utredning

Formannskapet behandlet 8. september 2021, [sak PS 95/21 «Eventuell utredning av regionalt samarbeid innenfor brann og redning»](#). Følgende vedtak ble fattet av formannskapet:

«Kommunedirektøren bes om å innlede en dialog om mulig interkommunalt samarbeid med Værnesregionen om brann- og redningstjeneste.»

Kommunedirektørene hadde møter rundt årsskiftet 2021/2022. Det ble enighet om å få gjennomført en faglig utredning i 2022. Brannsjefene i VRBRT og LBR ga tidlig signal om at de måtte få året 2022 på seg for å få gjennomført denne utredningen. De leverte sin rapport til jul i 2022.

Deretter skulle det gjennomføres en økonomisk analyse. Stjørdal kommune har først nå hatt kapasitet til å starte dette arbeidet. De jobber nå i første omgang med å legge om finansieringsmodellen slik at alle kommunespesifikke kostnader betales av kommunene og kun felleskostnader fordeles etter en fast fordelingsnøkkel. Dette arbeidet blir ferdig medio 2023. Kommunedirektørene har laget en framdriftsplan som tilsier politisk behandling i oktober 2023 av en eventuell innlemming av LBR i VRBRT.

Et arbeid med ny brann-ROS og ny brannordning på bakgrunn av dette først startes i 2024. Erfaringer med hendelser etter siste brann-ROS vil legges til grunn i det arbeidet.

Oppsummert:

Kommunedirektøren forstår at enkelte, også i politikerne, blir veldig handlingsorientert når slike hendelser som brannen 16. mai oppstår. Som rapporten viser styrer 110-sentralen ressursbruken ut fra hvilke mannskaper som er tilgjengelig hvor, ikke hvordan brannordningene er organisert i de forskjellige kommunene.

Dette er komplisert og omfattende planverk som krever grundig gjennomgang og involvering internt, men også med potensielle samarbeidspartnere for å sikre at faktagrunnlaget er på plass. Kommunedirektøren mener at totalt sett er prosessen i rett retning, og konklusjonene i arbeidet vil bli lagt fram for politisk behandling ifølge tidsplanen skissert overfor.